

Cuprins

INTRODUCERE	11
1. REPRESIUNEA	15
1.1. Teroarea Roșie (5 septembrie 1918 – 1923)	21
1.2. Marea Teroare (30 iulie 1937 – 1 noiembrie 1938).....	38
1.3. Teroarea împotriva țăranilor	51
1.3.1. Colectivizarea stalinistă.....	64
1.4. Teroarea după Stalin.....	76
2. LAGĂRE ȘI ÎNCHISORI	82
2.1. Închisorile țariste	83
2.2. Închisorile sovietice	88
2.3. Lagărele. Un scurt istoric	89
2.4. Cine sunt deținuții?	110
3. PROZA DE LAGĂR. DE CE SE Scriu MEMORII?	115
3.1. Câteva considerații generale. Lagărul și memoriile sale	116
3.2. Delimitările speciei: jocurile memoriei sau veridicitatea prozei?.....	122
3.3. Definiții (in)utile?.....	124
3.3.1. Autobiografie:	125
3.3.1.1. Autobiografia interviu	125
3.3.2. Jurnal:	126
3.3.3. Memorii (chiar cu varianta, apărută în ultima vreme, memorii de lagăr):.....	126
3.3.3.1. Memorii scrisoare	127
3.3.4. Proza document (Varlam Șalamov):.....	127
3.3.5. Roman autobiografic:.....	127
3.3.6. Ficțiune bazată pe amintirile carcerale (Iuri Dombrovski, Herta Müller):.....	133
3.4. De ce sunt înregistrate amintirile? Lagărul ca experiență	137
3.4.1. Document istoric vs document ficțional.....	142
3.4.1.1. Grad maxim de obiectivitate.....	142
3.4.1.2. Subiectivitatea inerentă.....	145

6 Antoaneta Olteanu

3.4.1.3. Apariția unei ficțiuni, în grade extrem de diferite.	148
3.4.1.4. Transformarea materialului obiectiv.....	150
3.4.1.5. O nouă formă de proză.....	150
3.5. Capcanele memoriei. Obiectivitate vs subiectivitate	152
3.6. Există un canon? Canonul poetic – memoriile ca povestire	156
3.6.1. Naratorul.....	157
3.6.2. Narațiunea.....	158
4. TEME ȘI MOTIVE DE LAGĂR.....	161
4.1. Arestarea	163
4.1.1. Motivele arestării.....	163
4.1.1.1. Timpul arestării.....	169
4.1.1.2. Și totuși, cine putea fi arestat?	174
4.1.1.3. Arestări anunțate.....	176
4.1.1.4. Corbii negri.....	177
4.1.2. Primele proceduri	179
4.1.3. Vizite, pachete.....	183
4.2. Ancheta. Interogatoriul.....	186
4.2.1. Dușmani ai poporului.....	203
4.2.2. Rudele și prietenii dușmanilor poporului	208
4.2.3. Turnătorii	214
4.2.4. Anchetatorii	221
4.2.5. Călăii.....	223
4.3. Judecarea	223
4.4. Transportul condamnaților spre locul de detenție	229
4.4.1. Călătoria cu trenul.....	229
4.4.2. Călătoria cu vaporul.....	243
4.5. Tranzitul.....	247
4.5.1. Închisori de tranzit	247
4.5.1.1. Lubianka:	255
4.5.1.3. Butîrka.....	260
4.5.1.4. Taganka.....	267
4.5.1.5. Gheorghievsk	267
4.5.1.6. Jilava.....	268
4.5.1.7. Malmaison.....	274

4.5.1.8. Rahova	274
4.5.2. Lagărele de tranzit	275
4.5.2.1. Magadan	277
4.5.2.2. Buhta Nahodka	277
4.5.2.3. Vanino	278
5. DESTINAȚIA FINALĂ.....	281
5.1. Închisorile de pedeapsă	281
5.1.1. Iaroslavl (Iaroslavka)	281
5.1.2. Vladimir	286
5.2. Închisorile din România – închisori de izolare și de pedeapsă.....	286
5.2.1. Penitenciarul de la Pitești.....	291
5.2.2. Penitenciarul de la Aiud.....	304
5.2.3. Penitenciarul de la Gherla.....	309
5.2.4. Penitenciarul de la Mislea.....	315
5.2.5. Penitenciarul de la Craiova.....	319
5.2.6. Penitenciarul de la Oradea	320
5.2.7. Penitenciarul de la Sighet	321
5.2.8. Penitenciarul de la Rîmnicu Sărat	321
5.3. Lagărele de muncă forțată	322
5.3.1. Scurtă descriere.....	322
5.3.2. SLON – Lagărele cu destinație specială din Solovki	330
5.3.3. Dalstroi	331
5.3.4. Dincolo de Cercul Polar. Expediția Uhtinskaia – (din 1931 Uhtpecilag)	336
5.3.5. Marile șantiere.....	338
5.3.5.1. Belbaltlag.....	338
5.3.5.2. Bamlag - BAM – Baikalo-Amurskaia maghistră	342
5.3.5.3. Dmit(rov)lag – canalul Moscova-Volga:.....	342
5.3.5.4. Vislag	343
5.3.6. Alte lagăre importante.....	343
5.3.6.1. Norillag	343
5.3.6.2. Sevlag.....	343
5.3.6.3. Siblag	344
5.3.6.4. Vorkutlag	345

5.3.7. Măsuri politice în lagăre.....	345
5.3.8. Reprimarea conducătorilor de lagăre	348
5.4. Lagărele de muncă din România	350
5.4.1. Coloniile de muncă.....	358
5.4.2. Marile șantiere.....	359
5.4.2.1. Canalul Dunăre – Marea Neagră	359
5.4.2.2. Balta Brăilei	364
5.4.2.3. Bicaz.....	368
5.4.3. Exploatările miniere	369
5.5. Deportările.....	374
5.5.1. Deportății români	382
5.6. Șarașki.....	390
5.7. Spitalele de psihiatrie speciale (<i>psihușki</i>)	393
6. VIAȚA ÎN LAGĂR	401
6.1. Descrierea lagărelor	402
6.2. Zona și obiectivele ei.....	411
6.2.1. Baraca.....	411
6.2.2. Baia	418
6.3. Muncile.....	420
6.3.1. Selecția	426
6.3.2. Ziua de lucru.....	428
6.3.3. Exploatările forestiere	434
6.3.4. Exploatările miniere:.....	438
6.3.5. Fabrici de textile:.....	441
6.4. Mâncare.....	442
6.4.1. Foamea.....	449
6.4.2. Visarea mâncării.....	456
6.5. Bolile.....	459
6.6. Activitatea educativă.....	461
6.7. Torturile și pedepsele.....	467
6.7.1. Carcera	467
6.7.2. Torturile	468
6.7.3. Execuțiile	471
6.8. Revoltele.....	474

6.9. ...și evadările	481
7. CĂLĂI ȘI VICTIME	484
7.1. Administrația lagărelor.....	484
7.1.1. Comandanții.....	484
7.1.2. Gardienii	487
7.2. Victimele	495
7.2.1. Disidenții.....	495
7.2.2. Arestații.....	506
7.2.3. Politicii.....	506
7.2.4. Socialiștii – „prizonieri de importanță politică”	509
7.2.5. Deținuții de drept comun (<i>bitovîe</i>).....	511
7.2.6. <i>Urki, Blatnîe, vorî v zakone</i> (infractorii profesioniști).....	512
7.2.7. <i>Pridurki</i> (privilegiații).....	517
7.2.8. Scufițele roșii (<i>krasnîe șapociki</i>).....	518
7.2.9. Muribunzii (<i>fitili, dohodiaghi</i>)	519
8. TRIBULAȚIILE ELIBERĂRII	521
8.1. Teama de a se întoarce acasă	521
8.2. Aministiile.....	524
8.3. Eliberarea	526
8.3.1. Eliberare cu domiciliu obligatoriu:	540
8.4. Reabilitarea	541
8.5. Și totuși, cifrele.....	543
BIBLIOGRAFIE.....	546
LISTA ABREVIERILOR FOLOSITE	569
INDICE DE NUME	571